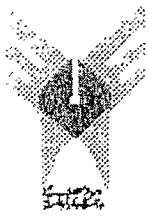

الله أكبر

دانشگاه آزاد اسلامی
واحد مرودشت

پایان نامه برای دریافت درجه کارشناسی ارشد ((M.A))

رشته: علوم تربیتی گرایش: برنامه‌ریزی درسی

عنوان:

بررسی تاثیر مشارکت در فعالیتهای فوق برنامه بر عملکرد
تحصیلی دانش آموزان دختر و پسر سال سوم متوسطه نواحی ۱ و ۴
آموزش و پرورش شهر شیراز سال تحصیلی (۱۳۸۷-۸۸)

استاد راهنما:

دکتر پروین غیاثی

استاد مشاور:

دکتر شاپور فریدونی

کتابخانه دانشگاه آزاد اسلامی
مرودشت

پژوهشگر:

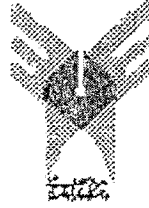
گیتی بیژن تاش

۱۳۸۸ / ۱۲ / ۲

سال تحصیلی:

۱۳۸۸-۱۳۸۷

۱۳۰۹۸۱

دانشگاه آزاد اسلامی
واحد مرودشت

این پایان نامه تحت عنوان :

« بررسی تأثیر مشارکت در فعالیت های فوق برنامه بر عملکرد تحصیلی دانش آموزان دختر و پسر سال سوم متوسطه نواحی ۱ و ۴ آموزش و پرورش شهر شیراز سال تحصیلی ۸۸-۱۳۸۷ ».

به منظور دریافت درجه کارشناسی ارشد در رشته برنامه ریزی درسی توسط خانم گیتی بیژن تاش تهیه و تدوین شده است و در جلسه دفاع مورخه ۸۸/۴/۴ با حضور داوران پس از دفاع با نمره ۱۹ نوزده و با درجه عالی مورد تأیید قرار گرفت .

استاد راهنما : دکتر پروین غیاثی

استاد مشاور: دکتر شاپور فریدونی

استاد داور : دکتر مسلم صالحی

مدیر گروه: دکتر عباس قلتاش

سپاسگزاری:

اینک به لطف خداوند متعال پس از گذشت زمانی نسبتاً طولانی به پایان کار تحقیقی خود رسیده‌ام و بر خود لازم می‌دانم از زحمات همه عزیزانی که در مراحل مختلف انجام این پژوهش، متحمل زحمت گردیده‌اند، صمیمانه سپاسگزاری نمایم.

از سرکارخانم دکتر پروین غیائی به عنوان استاد راهنما که در طول مدت تحقیق، از هرگونه راهنمایی، ارشاد و مساعدت دریغ نرزدند و در کمال صبر و حوصله در تکمیل این پروژه مرا یاری نمودند، جناب آقای دکتر شاپور فریدونی به عنوان استاد مشاور به خاطر کمک‌های بی‌شائبه‌شان صمیمانه قدردانی می‌نمایم.

همچنین از همکاری بی‌دریغ جناب آقای دکتر مسلم صالحی که در این پژوهش همکاری نموده‌اند کمال تشکر و قدردانی را می‌نمایم.

امیدوارم که همواره بر توفیقات آنها در همه امور زندگیشان افزوده گردد.

تقدیم به:

پدرو مادر مهربانم

همسر عزیزم، همقدم من در تمامی لحظات

و

کل معطر و صبور زندگیم، صدف

فهرست مطالب

عنوان	صفحه
چکیده	۱
.....
فصل اول : کلیات طرح	۲
مقدمه	۳
بیان مساله	۳
اهمیت و ضرورت تحقیق	۵
اهداف تحقیق	۷
هدف کلی	۷
اهداف ویژه	۷
سوالات تحقیق	۸
تعاریف نظری و عملیاتی واژه‌ها	۹
تعاریف نظری	۹
تعاریف عملیاتی واژه‌ها	۱۲
فصل دوم : مبانی نظری و تحقیقات پیشین	۱۳
مقدمه	۱۴
مبانی نظری تحقیق	۱۷
تاریخچه فعالیت‌های فوق برنامه	۱۷
فعالیت‌های فوق برنامه در آمریکا	۱۸
اهم فعالیت‌های فوق برنامه در چند کشور آسیایی و اروپایی	۲۴

۲۴	فعالیت‌های فوق برنامه در مدارس هند
۲۴	فعالیت‌های فوق برنامه در کره شمالی
۲۵	فعالیت‌های فوق برنامه در بلغارستان
۲۵	آراء و نظریات دانشمندان تعلیم و تربیت درباره مدارس فعال (مشارکت‌جو)
۲۷	نظریات و قوانین یادگیری درباره فعالیت‌های فوق برنامه
۳۰	ارزش فعالیت‌های فوق برنامه
۳۲	ارزش فعالیت‌های فوق برنامه برای نوجوانان
۳۵	مشارکت دانش‌آموزان در امور آموزش و فعالیت‌های فوق برنامه
۴۲	تحقیقات پیشین
۴۲	تحقیقات پیشین در داخل ایران
۴۴	تحقیقات پیشین در خارج از ایران
۵۰	فصل سوم: روش تحقیق
۵۱	مقدمه
۵۱	روش تحقیق
۵۱	جامعه آماری
۵۲	نمونه آماری و روش نمونه‌گیری
۵۲	ابزار گردآوری اطلاعات
۵۴	روائی و اعتبار آزمون فعالیت فوق برنامه
۵۶	روایی پرسشنامه عملکرد تحصیلی (EPT)
۵۷	پایایی پرسشنامه عملکرد تحصیلی (EPT)
۵۷	نحوه اجرای پرسشنامه
۵۸	روشهای آماری

۵۹	فصل چهارم: تجزیه و تحلیل داده‌ها
۷۴	فصل پنجم: بحث و نتیجه‌گیری و پیشنهادها
۷۵	مقدمه
۷۵	بحث و نتیجه‌گیری تحقیق
۸۲	جمع‌بندی و نتیجه‌گیری نهایی
۸۳	محدودیت‌ها
۸۳	پیشنهادها
۸۵	فهرست منابع فارسی و لاتین
۸۵	منابع فارسی
۸۸	منابع لاتین
۹۱	پیوست‌ها

فهرست جداول

عنوان	صفحه
جدول ۱-۳- توزیع جامعه آماری در نواحی ۱ و ۴ آموزش و پرورش شهر شیراز.....	۵۱
جدول ۲-۳- فراوانی و درصد دانش‌آموزان بر حسب جنس	۵۲
جدول ۳-۳- توزیع نمونه آماری در نواحی ۱ و ۴ آموزش و پرورش شهر شیراز.....	۵۲
جدول ۴-۳- اطلاعات مربوط به سوالات پرسشنامه فعالیت فوق برنامه.....	۵۳
جدول ۵-۳- اطلاعات مربوط به سوالات پرسشنامه عملکرد تحصیلی.....	۵۶
جدول ۱-۴: توزیع نمونه آماری بر اساس ناحیه آموزشی.....	۶۰
جدول ۲-۴- توزیع نمونه آماری بر اساس جنسیت.....	۶۰
جدول ۳-۴- توزیع نمونه آماری بر اساس رشته تحصیلی.....	۶۱
جدول ۴-۴- تفاوت عملکرد تحصیلی دانش‌آموزانی که در فعالیت های فوق برنامه شرکت می‌کنند و آن‌هایی که شرکت نمی‌کنند.....	۶۱
جدول ۵-۴- تفاوت عملکرد تحصیلی دانش‌آموزانی که در بسیج دانش‌آموزی شرکت می‌کنند و آن‌هایی که شرکت نمی‌کنند.....	۶۲
جدول ۶-۴- تفاوت عملکرد تحصیلی دانش‌آموزانی که در تیم های ورزشی دبیرستان شرکت می‌کنند و آن‌هایی که شرکت نمی‌کنند.....	۶۳
جدول ۷-۴- تفاوت عملکرد تحصیلی دانش‌آموزانی که در مسابقات فرهنگی-هنری شرکت می‌کنند و آن‌هایی که شرکت نمی‌کنند.....	۶۴
جدول ۸-۴- تفاوت نگرش به اهداف کلی فعالیت های فوق برنامه دانش‌آموزانی که در فعالیت‌های فوق برنامه شرکت می‌کنند و آن‌هایی که شرکت نمی‌کنند.....	۶۵

- جدول ۹-۴- تفاوت نگرش به اهداف فردی، اجتماعی و اخلاقی فعالیت های فوق برنامه دانش آموزانی که در فعالیت های فوق برنامه شرکت می کنند و آن هایی که شرکت نمی کنند. ۶۶
- جدول ۱۰-۴- تفاوت بین نگرش دانش آموزان پسر و دختر نسبت به اهداف کلی فعالیت های فوق برنامه. ۶۷
- جدول ۱۱-۴- تفاوت بین نگرش دانش آموزان نواحی یک و چهار نسبت به اهداف کلی فعالیت های فوق برنامه. ۶۸
- جدول ۱۲-۴- تفاوت بین نگرش دانش آموزان رشته های مختلف نسبت به اهداف کلی فعالیت های فوق برنامه. ۶۹
- جدول ۱۳-۴- تعیین تفاوت بین نگرش دانش آموزان رشته های مختلف تحصیلی نسبت به اهداف کلی فعالیت های فوق برنامه. ۷۰
- جدول ۱۴-۴- تفاوت بین میزان انگیزه مشارکت دانش آموزان پسر و دختر در فعالیت های فوق برنامه. ۷۰
- جدول ۱۵-۴- تفاوت بین میزان انگیزه مشارکت دانش آموزان نواحی یک و چهار در فعالیت های فوق برنامه. ۷۱
- جدول ۱۶-۴- تفاوت بین میزان انگیزه مشارکت دانش آموزان رشته های مختلف در فعالیت های فوق برنامه. ۷۲
- جدول ۱۷-۴- تعیین تفاوت بین میزان انگیزه مشارکت دانش آموزان رشته های مختلف تحصیلی در فعالیت های فوق برنامه. ۷۲

چکیده:

هدف از این پژوهش بررسی تأثیر مشارکت در فعالیت های فوق برنامه بر عملکرد تحصیلی دانش آموزان کلاس سوم دبیرستان می باشد. جامعه آماری کلیه دانش آموزان کلاس سوم دبیرستان های نواحی ۱ و ۴ شهر شیراز بود. از طریق نمونه گیری خوشه ای تعداد ۱۸۰ (۹۰ دختر و ۹۰ پسر) تصادفی به عنوان نمونه انتخاب شدند. در این تحقیق برای به دست آوردن اطلاعات از دو پرسشنامه (فعالیت فوق برنامه و عملکرد تحصیلی) استفاده شد. با استفاده از نرم افزار SPSS و کاربرد روش های آماری، آزمون تی برای گروه های مستقل، ضریب همبستگی، تحلیل واریانس یک راهه و آزمون تعقیبی نیومن کلز اطلاعات به دست آمده مورد تجزیه و تحلیل قرار گرفت و نتایج زیر آشکار گردید:

۱- نتایج حاصل از آزمون تی برای گروه های مستقل نشان داد که بین دانش آموزان مشارکت کننده و غیر مشارکت کننده در فعالیت های فوق برنامه تفاوت معناداری وجود دارد. همچنین معلوم شد دانش آموزانی که در تیم های ورزشی شرکت دارند در مقایسه با دانش آموزان غیر عضو عملکرد تحصیلی بهتری دارند.

۲- نتایج حاصل از آزمون تی برای گروه های مستقل نشان داد که بین نگرش دانش آموزان مشارکت کننده و غیر مشارکت کننده در فعالیت های فوق برنامه نسبت به اهداف کلی، فردی و اخلاقی فعالیت های فوق برنامه تفاوت معناداری وجود دارد اما نسبت به اهداف اجتماعی چنین نیست. همچنین بین نگرش دانش آموزان دختر و پسر و رشته های مختلف نسبت به اهداف کلی فعالیت های فوق برنامه تفاوت معناداری مشاهده گردید.

۳- نتایج حاصل از آزمون تی برای گروه های مستقل نشان داد که بین دانش آموزان دختر و پسر از لحاظ انگیزه مشارکت در فعالیت های فوق برنامه تفاوت معناداری وجود ندارد.

۴- نتایج حاصل از آزمون تی برای گروه های مستقل نشان داد که بین دانش آموزان نواحی ۱ و ۴ از لحاظ انگیزه مشارکت در فعالیت های فوق برنامه تفاوت معناداری وجود ندارد.

۵. نتایج حاصل از آزمون تحلیل واریانس یک راهه نشان داد که بین رشته های تحصیلی از لحاظ انگیزه مشارکت در فعالیت های فوق برنامه تفاوت معنادار وجود دارد. آزمون نیومن کلز نشان داد که دانش آموزان رشته علوم تجربی و علوم انسانی نسبت به دانش آموزان رشته ریاضی فیزیک دارای انگیزه مشارکت بیشتری برای شرکت در فعالیت های فوق برنامه هستند.

فصل اول

کلیات طرح

مقدمه

مشارکت دانش‌آموزان در فعالیت‌های فوق برنامه نوعی تجربه زندگی است که نقش اساسی در اجتماعی کردن دانش‌آموزان دارد.

شعاری‌نژاد (۱۳۷۷) بیان می‌دارد: یکی از ویژگی‌های آموزش و پرورش پیشرفته توجه خاص به فعالیت‌هایی است که دانش‌آموزان در خارج از کلاس انجام می‌دهند. فعالیت‌هایی که تقریباً آزادانه انتخاب می‌شوند بیش از فعالیت‌های رسمی یا کلاسی در رشد و توسعه و تکامل همه جانبه دانش‌آموزان موثرند.

در فرهنگ جامعه ما به مشارکت در امور اجتماعی و به سرنوشت خود و دیگران اندیشیدن اهمیت زیادی داده شده است. چنانکه پرورش روحیه مسئولیت‌پذیری و اهتمام به امور اجتماعی و مشارکت در فعالیت‌های دینی، فرهنگی و اجتماعی یکی از اهداف پرورشی نظام آموزش و پرورش جمهوری اسلامی ایران است.

بیان مساله

ملکی (۱۳۷۶) بیان می‌دارد: برنامه درسی شامل همه تجاربی است که دانش‌آموزان زیر نظر مستقیم مدرسه یاد می‌گیرند. فعالیت‌های خارج از کلاس یا فعالیت‌های فوق برنامه به آموزش و یادگیری آن دسته از اطلاعات و تجارب اطلاق می‌شود که به طور رسمی قسمتی از برنامه درسی یا تحصیلی را تشکیل نمی‌دهد بلکه تحت نظارت معلم و مدرسه انجام می‌گیرد.

سیف (۱۳۷۱) بیان می‌دارد: فعالیت‌های فوق برنامه، فعالیت‌های تقریباً غیررسمی است که به کلاس و حتی گاهی مدرسه محدود نیستند و بیش از هر عامل دیگر از میزان علاقه، تجربه خدمت و ابتکار معلم و دانش‌آموزان در مدرسه متأثر می‌شوند. این گونه فعالیت‌های رسمی برنامه‌ریزی شده یا غیررسمی را فعالیت‌های فوق برنامه می‌نامند.

شعاری نژاد (۱۳۷۷) بیان می دارد: فعالیت‌های فوق برنامه از جمله موارد پرارزشی است که می‌تواند برای هدایت و ارشاد، ارتقاء سطح یادگیری، شناسایی و کشف استعدادها، نهفته در دانش آموزان، مورد توجه مربیان و معلمان قرار گیرد. فعالیت‌های فوق برنامه در جامعه پذیر کردن، حفظ استقلال و شخصیت دانش‌آموزان نقش به‌سزایی دارد و فرصت خوبی برای معلمان و مشاوران و مخصوصاً مربیان و مدیران آگاه و دلسوز است که از این طریق دانش آموزان را در اجتماعی شدن بوسیله شرکت در گروه‌های مختلف کمک نموده و آنها را از عزلت و گوشه نشینی نجات دهند.

حسینی (۱۳۷۲) بیان می‌دارد: عملکرد تحصیلی دانش‌آموزان تحت تاثیر عوامل متعددی می‌باشد و مسائل مختلف می‌توانند در عملکرد تحصیلی دانش‌آموزان مؤثر و مفید واقع شوند. از میان این عوامل گوناگون، فعالیت‌های فوق برنامه از اهمیت خاصی برخوردار است چون علاوه بر ارتباط آن با عملکرد تحصیلی در زمینه بهداشت روانی، آینده‌نگری، کمک به تامین هدفهای جدید تعلیم و تربیت و کمک به برقراری روابط صحیح بین معلم و شاگرد در اجتماعی شدن دانش‌آموزان نیز مؤثر می‌باشد.

فعالیت‌های فوق برنامه در این تحقیق شامل فعالیت‌های شورای دانش‌آموزی، بسیج دانش‌آموزی، هلال احمر، انجمن اسلامی، مسابقات ورزشی، فرزندگان، پیشتازان و مسابقات فرهنگی و هنری است و تاثیر مشارکت در این فعالیت‌ها بر عملکرد تحصیلی دانش‌آموزان سنجیده می‌شود.

اهمیت و ضرورت تحقیق

شعاری نژاد (۱۳۷۷) بیان می‌دارد: تأثیر فعالیت‌های فوق برنامه بر عملکرد تحصیلی دانش آموزان از جمله عواملی است که کمتر از طرف برنامه ریزان و متخصصین تعلیم و تربیت در کشورمان مورد توجه قرار گرفته است. تنها از طریق کلاس‌های آموزش رسمی نمی‌توان به تمامی اهداف آموزش و پرورش دست یافت اما از طریق فعالیت‌های فوق برنامه به بسیاری از اهداف آموزش و پرورش مانند اهداف اجتماعی، رعایت تفاوت‌های فردی در آموزش، تهیه امکانات تفریحی سالم می‌توان دست یافت. ارزش تربیتی فعالیت‌های فوق برنامه نه تنها از فعالیت‌های رسمی کمتر نیست، بلکه در بعضی موارد حتی بیش از آن نیز می‌باشد زیرا هم معلم و هم دانش آموزان در فعالیت‌های فوق برنامه آزادی خاصی احساس می‌کنند. به همین سبب به آنها بیشتر راغب می‌شوند و از آنها بیشتر لذت می‌برند.

زاهدی (۱۳۸۲) بیان می‌دارد: تربیت یافتگان امروز اداره کنندگان فردای جامعه هستند. اگر دانش آموزان در فعالیت‌های مدرسه شرکت کنند و به راه و روش‌های مرسوم در مدرسه ایمان آورند انسان‌هایی با صلاحیت و خودساخته تحویل جامعه می‌گردند. مشارکت دانش آموز در بعضی از فعالیت‌های فوق برنامه می‌تواند روابط تعلیم و تربیت را توأم با صمیمیت کند. مشارکت نه تنها از نظر اخلاقی و اجتماعی پسندیده است، بلکه در جوامع امروزی امری ضروری و لازم است.

حسینی (۱۳۷۲) بیان می‌دارد: از میان اقشار مختلف هر جامعه، دانش آموزان سرمایه‌های انسانی آن جامعه محسوب می‌شوند. هر نظام یا کشوری با توجه به توان و امکانات موجود قسمتی از توان و انرژی خود را صرف تعلیم و تربیت این سرمایه‌های عظیم می‌کند و آنها را ملزم به تحصیل و فراگیری دانش می‌سازد پس سخن گزافی نیست اگر بهبود کیفیت نظام‌های تعلیم و تربیت معادل ارتقاء کیفیت زندگی و تمدن انسانی در همه ابعاد قلمداد شود. تحقیق در زمینه تعلیم و تربیت خصوصاً عملکرد تحصیلی با توجه به اهمیتی که بر آن مترتب است امری

ضروری و لازم است. با انجام چند تحقیق در این رابطه نمی‌توان موضوعی با این اهمیت را تمام شده تلقی نموده و ادعا کرد که تمام عوامل مربوط به این موضوع به کلی شناخته شده‌اند. سیف (۱۳۷۱) بیان می‌دارد: برنامه درسی رسمی معمولاً سالها ثابت می‌ماند بنابراین نمی‌تواند کاملاً نیازهای دانش‌آموزان را برآورده سازد. فعالیت‌های فوق برنامه در صورتی که درست انتخاب و برنامه‌ریزی شده باشند به سهولت می‌توانند این نقص را جبران کنند. هرگونه برنامه درسی یا فعالیت فوق برنامه در صورتی می‌تواند سودمند واقع شود که مرتباً با توجه به یافته‌های علمی و تربیتی جدید تغییر پذیرد.

اهمیت و ضرورت این تحقیق از آن جهت است که با شناخت تاثیر فعالیت‌های فوق برنامه بر عملکرد تحصیلی دانش‌آموزان نسبت به برنامه‌ریزی دقیق و هدفمند در راستای اهداف آموزشی می‌توان سود جست و در مدارس نیز این فعالیت‌ها را مانند فعالیت‌های درسی و رسمی برنامه‌ریزی کرد.

اهداف تحقیق

هدف کلی

هدف کلی این پژوهش بررسی تاثیر مشارکت در فعالیتهای فوق برنامه بر عملکرد تحصیلی دانش آموزان دختر و پسر کلاس سوم متوسطه می باشد. پژوهشگر به منظور دستیابی به هدف کلی فوق موارد زیر را در نظر دارد.

اهداف ویژه

- ۱- بررسی تاثیر فعالیتهای فوق برنامه بر عملکرد تحصیلی دانش آموزان.
- ۲- بررسی تاثیر فعالیتهای فوق برنامه بر نگرش دانش آموزان نسبت به اهداف کلی (فردی، اجتماعی، اخلاقی).
- ۳- بررسی تفاوت بین دانش آموزان پسر و دختر از لحاظ انگیزه مشارکت در فعالیتهای فوق برنامه.
- ۴- تفاوت بین انگیزه مشارکت دانش آموزان نواحی ۱ و ۴ در فعالیتهای فوق برنامه.
- ۵- بررسی انگیزه مشارکت دانش آموزان رشته های تحصیلی (ادبیات و علوم انسانی، علوم تجربی، ریاضی فیزیک) در فعالیتهای فوق برنامه.

سوالات تحقیق

- ۱- چگونه تفاوتی بین دانش آموزانی که در فعالیت‌های فوق برنامه شرکت می‌کنند و دانش آموزانی که شرکت نمی‌کنند از لحاظ عملکرد تحصیلی وجود دارد؟
 - ۱-۱- چگونه تفاوتی نش آموزانی که در بسیج دانش آموزی مشارکت دارند و دانش آموزانی که مشارکت ندارد از لحاظ عملکرد تحصیلی وجود دارد؟
 - ۱-۲- چگونه تفاوتی بین دانش آموزانی که در تیم‌های ورزشی دبیرستان شرکت دارند و دانش آموزانی که شرکت ندارد از لحاظ عملکرد تحصیلی وجود دارد؟
 - ۱-۳- چگونه تفاوتی بین دانش آموزانی که در مسابقات فرهنگی و هنری مشارکت دارند و دانش آموزانی که مشارکت ندارد از لحاظ عملکرد تحصیلی وجود دارد؟
 - ۲- چگونه تفاوتی بین دانش آموزانی که در فعالیت‌های فوق برنامه شرکت می‌کنند و دانش آموزانی که شرکت نمی‌کنند از لحاظ نگرش به اهداف کلی فعالیت‌های فوق برنامه وجود دارد؟
 - ۲-۱- چگونه تفاوتی بین دانش آموزانی که در فعالیت‌های فوق برنامه شرکت می‌کنند و دانش آموزانی که شرکت نمی‌کنند از لحاظ نگرش به اهداف فردی، اجتماعی، اخلاقی فعالیت‌های فوق برنامه وجود دارد؟
 - ۲-۲- چگونه تفاوتی بین دانش آموزان پسر و دختر از لحاظ نگرش به اهداف کلی فعالیت‌های فوق برنامه وجود دارد؟
 - ۲-۳- چگونه تفاوتی بین دانش آموزانی نواحی ۱ و ۴ از لحاظ نگرش به اهداف کلی فعالیت‌های فوق برنامه وجود دارد؟
 - ۲-۴- چگونه تفاوتی بین رشته‌های تحصیلی (ادبیات و علوم انسانی، علوم تجربی، ریاضی فیزیک) از لحاظ نگرش به اهداف کلی فعالیت‌های فوق برنامه وجود دارد؟

۳- چگونه تفاوتی بین دانش آموزان پسر و دختر از لحاظ انگیزه مشارکت در فعالیت‌های

فوق برنامه وجود دارد؟

۴- چگونه تفاوتی بین دانش آموزان نواحی ۱ و ۴ از لحاظ انگیزه مشارکت در فعالیت‌های

فوق برنامه وجود دارد؟

۵- چگونه تفاوتی بین رشته‌های تحصیلی (ادبیات و علوم انسانی، علوم تجربی، ریاضی

فیزیک) از لحاظ انگیزه مشارکت در فعالیت‌های فوق برنامه وجود دارد؟

تعاریف نظری و عملیاتی واژه‌ها

۱- فعالیت‌های فوق برنامه^۱

۲- عملکرد تحصیلی^۲

۳- دانش آموزان^۳

۴- مشارکت^۴

تعاریف نظری:

۱- تعریف فعالیت‌های فوق برنامه

شعاری نژاد (۱۳۷۷) بیان می‌دارد: هدف اساسی همه فعالیت‌های تربیتی مدرسه این است که انگیزه‌ها و محرک‌های لازم برای ادامه رشد و تکامل طبیعی و سالم دانش‌آموزان را ایجاد کنند و امکان کسب معرفت و مهارت‌های ضروری و ارزشهای مطلوب برای بهره‌مندی از زندگی مطلوب را فراهم آورند، این نوع فعالیت‌ها شامل برنامه‌های درسی یا تحصیلی و برنامه‌های غیررسمی که به کلاس و حتی به مدرسه محدود نیستند و بیش از هر عامل دیگر از میزان

^۱ -Extra curricular activities, extra class activities, co- curricular activities

^۲ - Educational performance

^۳ - Students

^۴ - Participation

علاقه، تجربه و قدرت ابتکار دانش‌آموزان متأثر می‌شوند که این نوع برنامه‌ها را فعالیت‌های فوق برنامه یا فعالیت غیررسمی می‌نامند

در این تحقیق فعالیت‌های فوق برنامه به فعالیت‌هایی گفته می‌شود که دانش‌آموزان در خارج از کلاس درس رسمی در محدوده دبیرستان به آنها می‌پردازند و شامل شورای دانش‌آموزی، هلال احمر، بسیج دانش‌آموزی، انجمن اسلامی، فرزندگان، پیش‌تازان، تیمهای ورزشی و مسابقات فرهنگی و هنری می‌شود.

۲- عملکرد تحصیلی

گرونلند^۱ (۱۹۹۰) بیان می‌دارد: عملکرد تحصیلی تغییرات رفتاری فرد است که در اثر یادگیری بر مبنای اهداف آموزشی از پیش تعیین شده حاصل می‌شود.

پرسشنامه عملکرد تحصیلی اقتباسی از پژوهش‌های فام و تیلور^۲ (۱۹۹۹) در حوزه عملکرد تحصیلی است که برای جامعه ایران ساخته شده است. آزمون عملکرد تحصیلی قادر است با ۴۸ سوال، ۵ حوزه مربوط به عملکرد تحصیلی به شرح زیر را اندازه‌گیری می‌نماید. به هر یک از این عامل‌ها نمره‌ای اختصاص یافته است که به ترتیب ۵ و ۴ و ۳ و ۲ و ۱ می‌باشد و بر این اساس نمره کمتر از ۵۳ نشان دهنده خود کارآمدی ضعیف و نمره بالاتر از ۸۵ نشان دهنده خود کارآمدی قوی می‌باشد. نمره کمتر از ۲۸ بیانگر تأثیرات هیجانی قوی می‌باشد. نمره کمتر از ۱۱ بیانگر برنامه ریزی ضعیف و نمره بالاتر از ۲۳ بیانگر برنامه ریزی قوی می‌باشد. نمره کمتر از ۶ بیانگر کنترل پیامد ضعیف و نمره بالاتر از ۱۳ بیانگر فقدان کنترل پیامد قوی می‌باشد. نمره بالاتر از ۲۴ بیانگر انگیزش قوی می‌باشد و نمره کمتر از ۱۲۰ بیانگر عملکرد تحصیلی ضعیف و نمره بالاتر از ۱۷۵ بیانگر عملکرد تحصیلی قوی و نمره بین ۱۷۴-۱۲۱ بیانگر عملکرد تحصیلی متوسط می‌باشد. (فام و تیلور، ۱۹۹۹ به نقل از درتاج، ۱۳۸۳).

^۱ - Grounlund

^۲ - Fam and Taylor